

WTOREK, ŚRODA 16 – 17 CZERWCA

Drodzy uczniowie! Przed nami ostatnie 2 tygodnie nauki. Zrealizowaliśmy już wszystkie tematy przewidziane w podstawie programowej klasy VII. Zachęcam jednak do wykonania zadań, które dla Was w tym tygodniu przygotowałam. Miłej pracy!

Temat: *Ciekawe, dlaczego ..... teatr to magiczne miejsce?*

W odróżnieniu od kina, w teatrze bywamy rzadko. Wymówek jest wiele: trudno dojechać, bo nie w każdym mieście jest teatr, trzeba pomyśleć o odpowiednim stroju, ponieważ dzinsy i bluza nie są najlepszym pomysłem, no i jeszcze przydałoby się znaleźć ciekawy repertuar, a przecież nie do końca wiemy, co nas interesuje. W rezultacie najczęściej wybieramy kino w pobliskiej galerii handlowej i wizytę w MacDonalddie w drodze powrotnej. Tymczasem warto czasami włożyć trochę wysiłku i nie rezygnować z teatru. Dlaczego? Pozwól, że zabiorę Cię w pewną historyczną podróż.

Wyobraź sobie, że teatr liczy już ponad 2500 lat! Oczywiście przez ten czas wiele się w nim zmieniło. Jego ojczyzną jest antyczna Grecja. Tam pierwsze spektakle organizowano na cześć Dionizosa - boga wina i hucznej zabawy. Przedstawienia miały miejsce na świeżym powietrzu i gromadziły wokół siebie tłumy widzów (nawet tych najbiedniejszych). Sztukę

zawsze rozpoczynał chór, którego zadaniem było komentowanie postaci i wydarzeń. Po nim na scenie pojawiał się aktor. W starożytności ta funkcja była zarezerwowana wyłącznie dla mężczyzn, którzy, wcielając się w role żeńskie, musieli ubierać się i zachowywać jak kobiety. Ponadto aktorzy nosili jaskrawe tuniki i buty na wysokich (nawet na ponad pół metra!) drewnianych koturnach, by publiczność, zajmująca odległe miejsca, mogła ich lepiej słyszeć i widzieć. Specjalne maski na twarzach oraz kolor tuniki wyrażały charakter postaci.

W czasach starożytnych istniały tylko dwa gatunki dramatyczne: tragedia i komedia. Wiązała się z tym tzw. reguła decorum, czyli odpowiedniości. Oznaczało to, że jeśli sztuka dotyczyła poważnych kwestii, musiała być napisana podniosłym i pełnym powagi językiem. Żarty i śmiech były zarezerwowane wyłącznie dla komedii.

Ciekawostką jest to, że w teatrze antycznym obowiązywała zasada trzech jedności. Wydarzenia, w których brały udział postaci, musiały rozgrywać się w jednym i tym samym miejscu, dotyczyć tylko jednego wątku i trwać nie dłużej niż dobę.

W średniowieczu wykształciły się nowe formy teatralne, takie jak misteria, mirakle i moralitety. Wszystkie one podejmowały tematykę religijną, gdyż w tym czasie każda aktywność człowieka, również teatr, była ściśle podporządkowana Kościołowi.

Jednym z najśłynniejszych dramaturgów, który jako pierwszy złamał zarówno zasadę trzech jedności, jak i zasadę decorum, był William Szekspir. Żył i tworzył w XVI wieku. W swoich dziełach nawiązywał często do tematu człowieka oraz ludzkich emocji i postaw. Bohaterowie jego sztuk byli pełni sprzeczności. Ktoś, kto wydawał się być pozytywną postacią, mógł nagle odmienić swoje oblicze i stać się czarnym charakterem. Teatry w całej Europie nadal chętnie wystawiają napisane przez Szekspira sztuki, np. „Hamleta” czy „Romea i Julię”.

Mniej więcej w tym samym czasie we Włoszech chętnie prezentowano komedie dell'arte, które opierały się na pantomimie, czyli odgrywaniu przedstawienia bez użycia mowy, tylko za pomocą ruchów ciała i gestów. Były to często spektakle improwizowane. Aktorzy zapoznawali się jedynie z ogólnym zarysem historii, którą mieli opowiedzieć na scenie. Od ich wyobraźni i pomysowości zależało, jak sztuka potoczy się dalej.

Na przełomie XIX i XX wieku teatr europejski przeszedł wiele zmian. Liczni twórcy zaczęli domagać się uznania go za samodzielny i odrębny rodzaj sztuki. Szukano nowych rozwiązań w dziedzinie dekoracji, oświetlenia i gry aktorskiej. Reforma ta była długim procesem, który w każdym kraju wyglądał i przebiegał inaczej.

A co warto wiedzieć o rozwoju teatru w Polsce? W 1765 roku w Warszawie powstał Teatr Narodowy założony przez ówczesnego króla – Stanisława Augusta Poniatowskiego. Przez wiele lat jego dyrektorem był Wojciech Bogusławski, wybitny teatrolog i pedagog. Na jego scenie wystawiano utwory największych twórców, m.in. „Dziady” Adama Mickiewicza i „Kordiana” Juliusza Słowackiego.

Obecnie w każdym większym mieście jest co najmniej kilka teatrów i każdy z nich oferuje bogaty repertuar. Widz sam może wybrać, co i gdzie chce zobaczyć. Taka wyprawa to niemalże podróż w nieznane, do której należy się odpowiednio przygotować, ale gdy już weźmie się w niej udział, nie chce się wracać. Dlaczego? Bo teatr to magiczne miejsce, które przenosi nas do równie magicznego świata.

1. Kiedy i gdzie zaczęto organizować pierwsze spektakle teatralne?

- Na przełomie XVIII i XIX wieku w Polsce.
- W XVI wieku we Włoszech.
- W starożytnej Grecji ok. 500 lat p.n.e.

2. W teatrze antycznym role żeńskie były odgrywane przez:

- kobiety.
- mężczyzn.
- Obie odpowiedzi są prawidłowe.

3. Reguła decorum to inaczej zasada:

- odpowiedniości.
- odpowiedzialności.
- odporności.

4. Formy teatralne charakterystyczne dla średniowiecza to:

- pantomima.
- misteria, mirakle i moralitety.
- komedia dell'arte i tragedia.

5. Teatr Narodowy w Warszawie został założony przez:

- Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- Wojciecha Bogusławskiego.
- Żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.

6. Zaznacz zdanie prawdziwe.

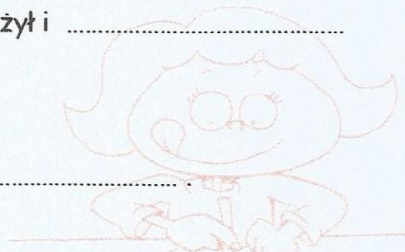
- Śmiech był nieobecny w teatrze antycznym.
- Współcześnie William Szekspir jest zapomnianym twórcą.
- Komedia dell'arte były oparte na pantomimie.

W wyrazach w ramce wpisz brakujące ortogramy.
Następnie użyj tych słów do uzupełnienia zdań poniżej.

staro.....ytność, wyra.....ać, ...adko, powiet.....e, mę.....czyźni,
u.....ycie, og.....lny, kr.....l, bo.....aterowie, wym.....wki, widz.....w,
twa.....e, ...istoria, zało.....yć, sp.....eczności, two.....yć,
dramatopisa.....e, p.....edstawienie

1. W teatrze bywamy ....., bo mamy wiele .....
2. Przedstawienia na świeżym ..... gromadziły tłumy
.....
3. W ..... tylko ..... mogli występować na scenie.
4. Maski na ..... aktorów ..... charakter postaci.
5. Pantomima to odgrywanie ..... bez ..... mowy.
6. W komediach dell'arte aktorzy zapoznawali się z ..... zarysem
....., którą mieli opowiedzieć.
7. Teatr Narodowy w Warszawie został ..... przez .....
Stanisława Augusta Poniatowskiego.
8. Jednym z najśłynniejszych ....., który żył i .....
w XVI wieku był William Szekspir.
9. .... sztuk Szekspira byli pełni .....

Pierwsze spektakle w starożytnej Grecji organizowano na cześć boga Dionizosa.

PRAWDA

FAŁSZ

Zasada trzech jedności wywodzi się z antyku i obowiązuje w teatrze do dnia dzisiejszego.

PRAWDA

FAŁSZ

William Szekspir to współczesny twórca, którego dramaty cieszą się dużą popularnością.

PRAWDA

FAŁSZ

Misteria, mirakle i moralitety to gatunki teatralne charakterystyczne dla średniowiecza.

PRAWDA

FAŁSZ

W komediach dell'arte podstawową formą przekazu były piosenki i żarty słowne.

PRAWDA

FAŁSZ

Król Stanisław August Poniatowski nakazał w 1765 r. zamknąć Teatr Narodowy.

PRAWDA

FAŁSZ

Adam Mickiewicz i Juliusz Słowacki to polscy dramatopisarze.

PRAWDA

FAŁSZ
